

**Президенту України
Петру Порошенку**

**Генеральному прокурору України
Юрію Луценку**

**Голові Національної поліції України
Сергію Князєву**

**Голові Служби безпеки України
Василю Грицаку**

Конституційному суду України

Верховній Раді України

**Уповноваженому Верховної ради України з прав людини
Людмилі Денісовій**

**Управлінню Верховного комісара ООН
з прав людини**

Урядам країн Європейського Союзу, США, Канади

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

17 липня 2018 року був вчинений [черговий напад](#) на голову правління Центру протидії корупції Віталія Шабуніна. Напад відбувся під час акції за відставку антикорупційного прокурора Назара Холодницького, яка проходила під стінами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП). Активісти вимагали звільнити чиновника через те, що САП закрила так звану “справу рюкзаків”, де фігурували син міністра внутрішніх справ Арсена Авакова Олександр та экс-заступник міністра МВС Сергій Чеботар.

Під час акції молодики спортивної статури у військовій формі напали на Віталія Шабуніна та облили його зеленкою, через що активіст отримав хімічний опік очей. Присутні на акції співробітники поліції не вжили необхідних заходів, аби завадити нападу та гарантувати безпеку учасників мирного зібрання.

Нагадаємо, що це вже не перший випадок переслідування Віталія Шабуніна та очолюваного ним Центру протидії корупції (ЦПК). Протягом останніх років з боку української влади, передовсім Генеральної прокуратури та Служби безпеки України, триває масштабна кампанія проти активіста, яка включає різноманітні форми і способи тиску — стеження, прослуховування, дискредитаційні кампанії, а також сфабриковані кримінальні справи.

Так, ЦПК став фігурантом кримінальної справи, порушеної слідчими Генпрокуратури, де йшлося начебто про розкрадання виділених урядом США і європейських країн

коштів на реформування прокуратури. В рамках цієї справи 22 березня 2016 року Печерський райсуд Києва надав слідчим Генпрокуратури доступ із правом вилучення речей і документів Центру протидії корупції. Пізніше цю справу закрили, однак отримана під час слідства фінансова інформація та персональні дані активістів були використані в подальшій дискредитаційній кампанії.

9 квітня 2017 року під будинком Віталія Шабуніна [пройшов пікет](#), метою якого був тиск та активіста і його дискредитація. До [організації](#) пікету [була причетна](#) Служба безпеки України.

11 травня 2017 року співробітниця Центру протидії корупції Олександра Устінова [заявила](#), що за нею та за її будинком стежать особи, які на замовлення СБУ знімають про неї фільм з метою дискредитації.

7 червня 2017 року шестеро осіб [викликали Віталія Шабуніна повісткою до військкомату](#), хоча з 2000 року активіст визнаний непридатним до військової служби за станом здоров'я. Наступного дня, коли Шабунін прибув до військкомату, на нього стався напад, і його [облили з газового балончика](#).

9 червня 2017 року слідче управління фіскальної служби Києва за заявою народного депутата Павла Пинзеника порушило [кримінальне провадження](#) проти керівників громадської організації "Центр протидії корупції" через [начебто несплату організацією податків](#).

Ще одна [кримінальна справа](#) була порушена проти самого Віталія Шабуніна — за наслідками інциденту, який стався 8 червня біля військкомату, в рамках якої активісту [оголосили підозру](#) у "нанесенні тілесних ушкоджень журналісту під час виконання ним законної професійної діяльності". Понад тридцять правозахисних організацій [заявили](#), що у розслідуванні цієї справи є ознаки політичної вмотивованості дій правоохоронців.

Пізніше Бориспільська районна прокуратура [відкрила](#) кримінальне провадження проти члена правління Центру протидії корупції Олександри Устінової за звинуваченням у перешкоджанні журналістській діяльності.

Крім того, активісти, що виступають проти корупції, стали об'єктом низки цілеспрямованих дискредитаційних кампаній, які тривають протягом кількох останніх років. Проти активістів поширювалися проплачені матеріали у ЗМІ та на сайтах інтернет-видань із сумнівною репутацією, а також у соціальних мережах. Зокрема, серію дискредитуючих матеріалів було опубліковано проти членів «Центру протидії корупції» Віталія Шабуніна, Олександри Устінової та інших. Для дискредитації активістів також [наймали закордонні лобістські компанії](#).

Викликає занепокоєння і той факт, що, попри численні обіцянки, українська влада досі не скасувала одіозне законодавство про електронне декларування для антикорупційних активістів, яке [розкритикувала](#) у своєму висновку Венеціанська комісія.

Напад на Віталія Шабуніна та серія атак на інших активістів, що протистоять корупції та організованій злочинності, які у переважній більшості випадків лишаються безкарними, дискредитаційні кампанії проти активістів у ЗМІ й соціальних мережах, сфабриковані і політично мотивовані кримінальні справи, а також погіршення законодавства у сфері свободи асоціацій в Україні є надзвичайно тривожною тенденцією. Це свідчить про системний і багатоплановий наступ з боку влади на ту частину громадянського суспільства, яка послідовно і безкомпромісно протидіє корупції. Із заявою на захист антикорупційних активістів в Україні у листопаді 2017 року [виступили](#) півсотні громадських організацій країн Європи та США.

Вкотре наголошуємо, що діяльність активістів, які протистоять корупції та організованій злочинності, має критичне значення для впровадження демократичних змін в Україні та реформування на шляху європейської інтеграції, зокрема, щодо запуску нових антикорупційних органів, запровадження в Україні електронного декларування публічними службовцями їхнього майнового стану, а також ефективного розслідування корупційних злочинів та притягнення винних до відповідальності.

У зв'язку з цим закликаємо **правоохоронні органи**:

- забезпечити швидке, повне та неупереджене розслідування факту нападу на голову Центру протидії корупції Віталія Шабуніна та притягнути винних осіб до відповідальності, вжити всіх необхідних заходів, щоб запобігти новим нападам;
- негайно припинити політично мотивоване кримінальне переслідування Віталія Шабуніна, Олександрі Устінової та Центру протидії корупції і утриматися від подальших переслідувань;
- у подальшому — належним чином гарантувати безпеку учасникам мирних зібрань під час їх проведення;

Конституційний суд України:

- розглянути конституційні подання щодо неконституційності електронного декларування для громадських активістів, подані Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, а також групою народних депутатів;

Верховну Раду України:

- скасувати законодавчі норми щодо е-декларування для громадських активістів, що здійснюють свою діяльність в сфері протидії корупції; утриматись від прийняття нових законодавчих актів, які можуть погіршувати умови роботи громадських об'єднань;

Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини:

- взяти під контроль розслідування нападу на Віталія Шабуніна; створити систему оперативного реагування Офісу Уповноваженого ВР з прав людини на випадки переслідування громадських активістів;

Президента України:

- відкрито засудити випадки фізичного насильства та дискредитаційні кампанії, спрямовані проти антикорупційних активістів та громадських організацій, які протидіють корупції;

Міжнародні організації та уряди демократичних країн:

- здійснювати тиск на українську владу задля покращення загальної ситуації щодо діяльності антикорупційних активістів та організацій громадянського суспільства в Україні, зокрема, щодо ефективного розслідування нападів і уникнення безкарності, скасування дискримінаційного законодавства та припинення переслідування антикорупційних активістів за сфабрикованими та неправдивими звинуваченнями.

Центр інформації про права людини

Українська Гельсінська спілка з прав людини

Український інститут прав людини

Центр громадянських свобод

Фундація Відкритий Діалог

ГО "Народний захист"

Інститут масової інформації

Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів

Харківська обласна фундація "Громадська альтернатива"

ГО "МАРТ"

Центр "Наш світ"

Платформа прав людини

ГО "Черкаський правозахисний центр"

ГО Truth Hounds

Донецький інститут інформації

ГО "КиївПрайд"

ГО "КримSOS"

ГО "Ти потрібен Україні"

БФ "Восток-SOS"

ГО "Народна дія Львів"

Кримськотатарський Ресурсний Центр

Молодіжна організація "СТАН"

ВГО "Українське Піратське Співтовариство"

Фундація DEJURE

Медійна ініціатива за права людини

Чугуївська правозахисна група